Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Arabadji Nina

Dosarul nr. 2a-2403/23
(2-19180826-02-2a-29062023)

D E C I Z I E S U P L I M E N T A R Ă

9 iulie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Dorin Dulghieru și Andrei Cașcaval

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de avocatul Vasilachi Alexandru, în interesele lui Frișco Florin,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către avocatul Brînză Victor în interesele lui Stoian Serghei împotriva lui Frișco Florin cu privire la repararea prejudiciului material și moral, și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 martie 2023, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către avocatul Brînză Victor în interesele lui Stoian Serghei împotriva lui Frișco Florin cu privire la repararea prejudiciului material și moral, și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

1. Avocatul Brînză Victor în interesele lui Stoian Serghei a înaintat în instanță o cerere de chemare în judecată împotriva lui Frișco Florin cu privire la repararea prejudiciului material și moral, și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii depuse a indicat că la 13 iulie 2019, ora 12:00, în mun. Chișinău, pe ***** s-a produs un accident rutier între automobilul de model *****cu numărul de înmatriculare *****, condus de Frișco Florin și automobilul de model ********** cu numărul de înmatriculare ***** condus de Stoian Serghei. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 decembrie 2018, Frișco Florin a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional, pentru provocarea la 13 iulie 2018 a accidentului rutier.
3. Astfel, a susținut că în cadrul procesului contravențional s-a constatat cu certitudine că vinovat de comiterea accidentului rutier din 13 iulie 2018 este Frișco Florin, ce conducea

automobilul de model *****cu numărul de înmatriculare *****, iar în consecință, lui Stoian Serghei, posesor al automobilului de model ********** cu numărul de înmatriculare ***** i-au fost cauzate pagube materiale și morale.

4. În context, reclamantul a susținut că în rezultatul accidentului rutier automobilul de model ********** cu numărul de înmatriculare ***** ce-i aparține, a fost deteriorat esențial, prejudiciul cauzat fiind estimat la suma de 21 108 lei.
5. În aceeași ordine de idei, reclamantul a menționat că în urma examinării dosarului de daune, C.A. ”Asterra Grup” a compensat parțial prejudiciul material provocat de Frișco Florin la 13 iulie 2019, achitându-i doar suma de 11 725 lei, iar după înaintarea unei solicitări, de către compania de asigurare a fost acoperită o parte din pagubă cauzată automobilului de model ********** cu numărul de înmatriculare ***** astfel că, la moment, rămânând neacoperită suma de 9 383 lei.
6. Respectiv, a menționat că în corespundere cu prevederile art. 2013 alin. (2) din Codul civil, lui Frișco Florin îi revine obligația de reparare a prejudiciului material în mărimea a 9 383 lei, deoarece posedă izvorul de pericol sporit.
7. În același timp, a remarcat că, pe lângă faptul că în rezultatul accidentului rutier din 13 iulie 2018 a suferit lovituri, care i-au cauzat dureri fizice și un stres psihologic ce a avut un impact negativ asupra activității sale zilnice o perioadă îndelungată de timp, a fost nevoit să-și schimbe programul zilnic, or, aceste circumstanțe reprezintă nu altceva decât un prejudiciu moral, pe care l-a estimat la suma de 5 000 lei, care de asemenea urmează a fi compensată din contul lui Frișco Florin.
8. Subsecvent, a menționează că în rezultatul contestației înaintate de Frișco Florin asupra procesului-verbal contravențional, pentru apărarea intereselor sale în instanța de judecată a avut de suportat cheltuieli judiciare în mărime de 1 500 lei, pentru asistența juridică, care de asemenea urmează a fi compensate din contul pârâtului.
9. În baza celor expuse, Stoian Serghei a solicitat încasarea de la Frișco Florin a sumei de 9 383 lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 5 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată, compuse din cheltuielile de asistentă juridică în mărime de 6 500 lei și taxa de stat.

Poziția instanței de fond:

10. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 martie 2023 cererea de chemare în judecată înaintată de către Stoian Serghei a fost admisă parțial, s-au încasat de la Frișco Florin în beneficiul lui Stoian Serghei: - 2 500 lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral; - 270 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, compuse din taxa de stat, proporțional părții admise din acțiune; - 2 000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.
11. Totodată, s-a încasat de la Stoian Serghei în beneficiul lui Frișco Florin suma de 3 000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, proporțional părții respinse.

Solicitarea apelantului:

12. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Stoian Serghei, prin intermediul avocatului Brânză Victor, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 martie 2023 solicitând, casarea hotărârii atacate cu apel și

adoptarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată împotriva lui Frișco Florin să fie admisă integral.

13. Și Frișco Florin, prin intermediul avocatului Vasilachi Alexandru, a contestat cu apel incident hotărârea primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea admiterii parțiale a cererii formulate de Stoian Serghei și în partea respingerii cererii lui privind compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică și, respectiv, adoptarea în această parte a unei noi hotărâri privind respingerea integrală a acțiunii înaintate de Stoian Serghei, cu compensarea din contul lui Stoian Serghei în beneficiul lui Frișco Florin a tuturor cheltuielilor pentru asistență juridică suportate la etapa examinării în prima instanță în mărime de 5 000 lei și 2 000 lei pentru etapa examinării cererii de apel înaintate de Stoian Serghei.

Argumentele părților:

14. În motivarea apelului, Stoian Serghei, prin intermediul avocatului Brânză Victor, pe lângă circumstanțele producerii accidentului rutier și normele legale ce vizează examinarea acțiunii de despăgubire pentru producerea accidentului rutier, a indicat că circumstanțele importante pentru soluționare a cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente, concluziile primei instanțe expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, iar prevederile legislației în vigoare au fost interpretate eronat.
15. Astfel, apelantul a menționat că în corespundere cu prevederile art. 2013 alin. (2) din Codul civil, lui Frișco Florin îi revine obligația de reparare a prejudiciului material în mărime de 9 383 lei, sumă care nu a fost acoperită de către asiguratorul C.A. ”Asterra Grup”, iar în conformitate cu prevederile art. 2036 din Codul civil, lui Frișco Florin îi revine obligația de reparare a prejudiciului moral, urmare a accidentului, în valoare de 5 000 lei.
16. În cadrul examinării cauzei în fond, prima instanță a respins cererea de anexare probelor depusă de reprezentantul lui Stoian Serghei, dar și cererea privind reclamarea probelor, fapt prin care i-a încălcat drepturile procesuale.
17. În context, apelantul a susținut că prima instanță nu a constatat că Stoian Serghei nu a beneficiat de o recuperare integrală a prejudiciului din partea companiei de asigurări și, în mod eronat, a respins probele privind valoarea reparațiilor efectuate de Stoian Serghei, care formează prejudiciul pretins.
18. În concluzie, apelantul a subliniat că modul de abordare a problemei și de soluționare a cauzei a fost unul formal și permite crearea unei practici vicioase prin care riscă a fi neglijate drepturile fundamentale ale apelantului.
19. La rândul său, Frișco Florin, prin intermediul avocatului Vasilachi Alexandru, în motivarea cererii de apel, pe lângă faptul că a reiterat circumstanțele cazului, a indicat că Stoian Serghei confirmă repararea prejudiciului ca urmare a instrumentării dosarului de daune de C.A. ”Asterra Grup” SA în sumă de 11 725 lei.
20. La acest capitol a punctat că Stoian Serghei nu a înaintat careva obiecții și/sau acțiuni în judecată, cu referire la procesul-verbal cu privire la contravenție din 13 iulie 2018, cât și la dosarul de daune deschis la C.A. ”Asterra Grup”, fapt ce denotă că acesta a acceptat suma achitată de compania de asigurări ca fiind una suficientă și echitabilă.

21. De asemenea, a considerat irelevante solicitările lui Stoian Serghei cu referire pretinsul cuantum al prejudiciu material, deoarece este contrar procedurii stabilite în Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în redacția aplicabilă speței), or, la constatarea pretinsei pagube, Frișco Florin și C.A. ”Asterra Grup” nu au fost înștiințați, raportul de evaluare fiind întocmit unilateral, fără participarea tuturor persoanelor interesate. Prin asemenea comportament, reclamantul/apelant l-a lipsit pe pârâtul/apelant de posibilitatea de a se convinge că pretinsa stație de specialitate care ar fi stabilit suma prejudiciului este una dezinteresată, la fel, nu a fost dispusă nici efectuarea unei expertize în sensul legii.
22. În altă ordine de idei, cu referire la repararea prejudiciului moral, apelantul a menționat că solicitarea în cauză este nefondată și abuzivă, or, Stoian Serghei nu a enunțat în cererea de chemare în judecată care este caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate în urma accidentului rutier.
23. În ședința judiciară în instanța de apel apelantul Stoian Serghei și reprezentantul apelantului, nu s-au prezentat și nu au înaintat cerere de amânare sau de examinare în lipsă, deși procedura de citare legală a fost respectată. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acestora.
24. În ședința judiciară în instanța de apel reprezentantul apelantului Frișco Florin, avocatul Vasilachi Alexandru, a solicitat admiterea cererii sale de apel în sensul formulat.

Aprecierea instanței de apel:

25. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră că apelul declarat de Stoian Serghei, prin intermediul avocatului Brînză Victor urmează a fi respins, apelul incident înaintat de Frișco Florin, prin intermediul avocatului Vasilachi Alexandru, urmează a fi admis, iar hotărârea primei instanțe urmează a fi casată parțial cu adoptarea unei noi hotărâri, din următoarele considerente.
26. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*
27. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) și c) din Codul de procedură civilă *”instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe; să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, emiţând o nouă hotărâre”.*

28. În temeiul art. 386 alin. (1) lit. a), c) și d) din Codul de procedură civilă *" hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă circumstanţele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în contradicţie cu circumstanţele pricinii; normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat."*
29. În conformitate cu prevederile art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă "*fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale*", iar conform art. 130 Cod de procedură civilă "*instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei*".
30. Conform art. 376 alin. (1) Cod de procedură civilă *"dispoziţiile de procedură privind judecarea cauzelor civile în primă instanţă se aplică şi în instanţa de apel în măsura în care nu sînt contrare dispoziţiilor prezentului capitol"*.
31. Potrivit art. 250 alin.(1) lit.c) Cod de procedură civilă *"instanţa care a pronunţat hotărîrea emite, din oficiu sau la cererea participanţilor la proces, o hotărîre suplimentară dacă nu a rezolvat problema repartizării între părţi a cheltuielilor de judecată ori a omis să se pronunţe asupra cererilor martorilor, experţilor, specialiştilor, interpreţilor sau reprezentanţilor cu privire la cheltuielile de judecată a căror compensare li se cuvine"*.
32. În conformitate cu prevederile cu prevederile art.94 Cod de procedură civilă" *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului",* iar potrivit art. 94 alin. (3) Cod de procedură civilă *" prevederile alin.(1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii"*.
33. Conform art. 82 Cod de procedură civilă " *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei*".
34. Potrivit art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă "*din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de de asistenţă juridică*".
35. Art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că *"instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile",* iar alin. (1^1) a aceluiași articol prevede că *"cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat"*.
36. Prin decizia Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2023 a fost respins apelul declarat de avocatul Brînză Victor

în interesele lui Stoian Serghei, admis apelul incident declarat de Frișco Florin, casată integral hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 martie 2023 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Brînză Victor în interesul lui Stoian Serghei împotriva lui Frișco Florin cu privire la repararea prejudiciului material și moral, și compensarea cheltuielilor de judecată, și adoptată o nouă hotărâre, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Brînză Victor în interesul lui Stoian Serghei împotriva lui Frișco Florin cu privire la repararea prejudiciului material și moral, și compensarea cheltuielilor de judecată.

37. Din actele cauzei s-a stabilit că, prezentând referința la cererea de chemare în judecată, avocatul Vasilachi Alexandru, acționând în interesele lui Frișco Florin, pe lângă respingerea acțiunii, a solicitat și compensarea cheltuielilor de judecată suportate de pârât. Drept dovadă de achitare a serviciilor avocatului a prezentat bonul de plată nr. 463188 din 21 octombrie 2022 în suma de 5000,00 lei, achitată în contul B.A.A. „TITAN".
38. De asemenea, din actele cauzei urmează că Frișco Florin, prin intermediul avocatului Vasilachi Alexandru, contestând cu apel incident hotărârea primei instanțe, a solicitat compensarea cheltuielilor de judecată suportate în apel, prezentând bonul de plată nr. 463208 din 22 noiembrie 2022 în suma de 2000,00 lei, achitată în contul B.A.A. „TITAN".
39. Colegiul menționează că, admițând prin decizia menționată cerere de apel incident declarat de Frișco Florin, casând integral hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 martie 2023 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Brînză Victor în interesul lui Stoian Serghei împotriva lui Frișco Florin cu privire la repararea prejudiciului material și moral, și compensarea cheltuielilor de judecată și adoptând o nouă hotărâre, prin care a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Brînză Victor în interesul lui Stoian Serghei împotriva lui Frișco Florin cu privire la repararea prejudiciului material și moral, și compensarea cheltuielilor de judecată, a omis să se pronunțe asupra cererii reprezentantului pârâtului/apelantului, avocatului Vasilachi Alexandru cu privire la cheltuielile de judecată a căror compensare i se cuvine.
40. Astfel, Colegiul, luând în considerație faptul că, avocatul Vasilachi Alexandru, în interesul lui Frișco Florin a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată, iar la pronunțarea deciziei instanța de apel nu s-a pronunțat asupra acesteia, va emite o decizie suplimentară prin care va încasa de la reclamantul/intimat Stoian Serghei cheltuielile de judecată în beneficiul pârâtului/apelantului.
41. La capitolul dat, Colegiul atestă că necesitatea adjudecării cheltuielilor de asistență juridică operează indiferent de calitatea subiectului pasiv, criteriu fiind pierderea procesului în raport cu subiectul activ.
42. În același timp, sub aspectul evaluării mărimii solicitate spre compensare, Colegiul menționează că cheltuielile pentru asistență juridică trebuie să fie reale, necesare și rezonabile.
43. Sunt realmente angajate sumele pe care partea le-a plătit sau trebuie să le plătească avocatului. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea

cheltuielilor a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidenţă emisă pentru clienţi şi în alte cazuri stabilite de legislaţie. Necesitatea cheltuielilor indică timpul rezonabil necesar pentru a reprezenta reclamantul, probat prin listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora (cu tariful și orarul). Caracterul rezonabil al cheltuielilor semnifică faptul că, în raport cu natura activităţii efectiv prestate, complexitatea, riscul implicat de existenţa litigiului sau şi reputaţia celui care acorda asemenea servicii, ele să nu fie exagerate.

44. Aici necesită a fi evidenţiat că pentru determinarea caracterului rezonabil al cheltuielilor compensației acordate și pentru o apreciere corectă se va ține cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul şi munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoştințe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei; h) natura şi durata relației dintre avocat şi client; i) experiența, reputația şi abilitatea avocatului; j) justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.
45. În speță, Colegiul atestă că cheltuielile de asistență juridică enunțate, au fost realmente angajate, fapt ce se dovedește prin bonurile de plată și necesare, fapt ce urmează din materialele cauzei cu privire la acțiunile avocatului.
46. În același timp, stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de pârât/apelant este rezonabil, Colegiul ia în calcul noutatea și complexitatea chestiunilor de fapt şi de drept puse în discuție în prezenta cauză, timpul şi munca depusă, justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, suma despăgubirilor pretinse în cauză, precum și rezultatul obținut.
47. Prin urmare, Colegiul conchide valoarea rezonabilă a acestora, ceea ce impune soluția încasării integrale a sumelor solicitate, și anume în mărime de 5000,00 lei pentru prima instanță și în mărime de 2000 lei pentru instanța de apel.
48. În conformitate cu art. 376, art. 250 alin.(1) lit.c), art. 385 lit. a), art. 389-390, art. 394 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e :

Se încasează de la Stoian Serghei în beneficiul lui Frișco Florin cheltuielile de judecată cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică, suportate în prima instanță și instanța de apel, în mărime de 7000(șapte mii),00 lei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecătorii Dorin Dulghieru

Andrei Cașcaval